

Lady

KOMISAŘKA

Nabízí se velkolepý začátek. Španělský sál Pražského hradu, skvělá společnost, slavnostní projev, z něhož plyne, že vrchní komisařka Policie ČR Renáta Burešová získala ocenění Lady PRO 2007, jež panevropská společnost Comenius uděluje ženám, které dosáhly mimořádných úspěchů ve své profesionální, sportovní či umělecké kariéře.

Bylo to krásné, ale přece jen hodně oficiální. Snad je proto pro úvod vyprávění lepší vzpomínka na dětství ve Frenštátu pod Radhoštěm, v kraji Beskyd, malebných kopců a čistých potoků.

„Ve Frenštátu jsem chodila do základní školy, potom na gymnázium, dodnes to tam mám moc ráda,“ poznamenala paní Burešová. „Od malička mě náramně bavil sport. V podstatě jakýkoliv. Gymnastika, horolezectví, karate, hrála jsem házenou, volejbal, dokonce i košíkovou, na kterou rozhodně nemám potřebnou výšku. Měla jsem veliký sen, což byla fakulta tělesné výchovy a sportu, jenže, jak už to v životě bývá, nakonec všechno dopadlo jinak.“

Psal se rok osmašedesátý, tatínek naplno říkal, co si myslí, a to se pak v nastupující normalizaci neopouštělo. Kádrový škrálop se vztahoval i na děti, na nějaké vysokoškolské studium bylo možno zapomenout. Jenže Renáta se nevzdávala. Po střední škole pracovala rok jako dělnice, pak se přihlásila na pedagogickou fakultu v Olo-

mouci. Obor tělesná výchova a zeměpis byl však také nedostupný, volné místo se našlo jen na fakultě speciální pedagogiky.

„Nejdřív jsem byla trochu zklamaná, ale nakonec se ukázalo, že je to moc zajímavé studium.“

Po promoci se vdala, odstěhovala do Českých Budějovic, tady dostala na zvláštní škole nejdřív místo vychovatelky, potom řádné učitelky. Vlastně se na první pohled zdálo, že už je o životních plánech rozhodnuto, čas plynul poklidně a postupně se paní učitelce narodily dvě dcery.

„Z druhé mateřské dovolené jsem se vrátila v roce třiadvadesát, ve školství se toho mezi tím moc změnilo a už mi to nevyhovovalo tak jako dřív. Shodou okolností, přibližně ve stejné době doplňovala stavy policie, podala jsem si přihlášku a prošla přijímacími testy. Nastoupila jsem na tehdejší okresní úřad vyšetřování a dostala na starost kriminalitu mládeže a na mládeži. K tomu samozřejmě patřily služební výjezdy, kde se člověk dostane do styku i s dalšími trestnými činy.“

Mezi odborníky na kriminálce se neskládají vzájemné poklony, ale dobrou práci dovedou profesionálně ocenit. Takže netrvalo dlouho a ředitel krajského úřadu vyšetřování přišel s nabídkou na uvolněné místo zabývající se problematikou nejzávažnějších trestných činů, to jest násilí, vražd a loupeží. A pro Renátu Burešovou to bylo vlastně malé vyznamenání.

„Na první případ se prý nezapomíná, což

myslím mohu potvrdit. Tehdy došlo k takovému pokusu vraždy v Kaplici, muž prostřelil manželce hlavu, jenže ta to strašné zranění přežila. Vyskočila z téměř tří a půl metru vysoko položeného okna a doplazila se k sousedům, kteří zavolali pomoc. A my jsme v tom domě ohledávali místo činu. Byla naprostá tma, nefungovala elektřina, pomáhali jsme si světlem baterek. Nejsem snad moc bojácná, ale pavouky mít v blízkosti nemusím, takže když se ukázalo, že ten chlap chová tarantule, které se rozprchly po bytě, tak mi opravdu dobře nebylo. Vlastně dodnes ani nevím, zda se mi tehdy před spolupracovníky podařilo to zděšení utajit.“

Kriminalistická práce nebývá veselá, ale rozhodně je zajímavá. Kdysi bývala oblíbená novinářská rubrika s názvem Nejzajímavější případ mé praxe, kde zkušení detektivové hledali příběh, který se něčím vymykal z běžných stereotypů.

„To víte, že je takových historií spousta. Za sebe bych vybrala například případ, který se odehrál v nedalekém Římově. Před necelými dvěma lety, koncem června, přišel nahlásit jeden pán, řekjeme mu třeba Tomek, že se mu ztratila manželka. Šli prý spolu nakupovat do obchodního domu, rozešli se, protože jeho zajímalo jiné zboží nežli ji, a od té doby ji neviděl. Nejdřív na tom začali pracovat kolegové z obvodního oddělení, zjistili, že manželé byli v rozvodovém řízení, nicméně protože měli dvě děti, tak spolu celkem vycházeli, i když každý bydlel jinde. On na bývalém mlýně v Římově, ona měla byt v místě, kde byla zaměstnaná jako učitelka. Zprvu se zdálo pravděpodobné, že se každou chvíli objeví, nemusela přece skládat manželovi účty z každého pohybu. Jenže čas letěl a nevracela se. S kolegyněmi ze školy měla jet na společnou dovolenou, zmeškala to však, doma zůstal pas, letenka i většina osobních věcí. Čím dál tím pravděpodobnější se zdálo, že se odehrál trestný čin, a když pan

Tomek začal z mlýna vyvážet odpady, mezi nimiž byly i části dámského oblečení, stal se podezřelým číslo jedna. Byl to zvláštní chlap. Buď nevypovídal vůbec, nebo si vymýšlel spoustu nesmyslů, které vzápětí zase odvolával. Jednou například tvrdil, že manželka doma upadla tak nešťastně, že si rozbila hlavu a krátce na to zemřela. Vyšlo ho to, bál se, aby nebyl obviněn, tělo proto odvezl a vhodil do Římovské přehrady. Když jsme výpověď prověřovali, neodpustil si malou komedii. Na hrázi žádal pro svou ženu o pietní minutu ticha, lomil ruka-

ma a tvářil se zoufale. Potápěči zmizeli pod hladinou, a potom skutečně vynesli nahoru tělo, jenže to byl chlap a na zádech měl přivázanou traverzu. Prostě podnikatelská vražda, která s tou naší vůbec nesouvisela. Po paní Tomkové se na dně nádrže nenašla ani stopa.

Soud uvalil na podezřelého vyšetřovací vazbu a vydal povolení k domovní prohlídce. Pokud to nebyla nejdelší prohlídka v dějinách české kriminalistiky, tak rozhodně aspiruje na jedno z předních míst. Tři týdny jsme tam s kolegy dřeli jako koně, překopávali tuny nejrůznějších zavážek a utěšovali se, že příští den už na něco určitě narazíme. Mlýn a současně statek měl kolem sebe řadu hospodářských budov, ty byly zavezené odpadem až do dvoumetrové výšky, a my jsme to všechno přehrabávali po způsobu krtků. Tenkrát bylo náramné vedro, záchranářští psi označovali jednotlivá místa, ale naráželi jsme jen na takové drobnosti. Dámské střevíce, mobilní telefon pohřešované, útržek látky.

Tomek původně nechtěl být při prohlídce přítomen, při jedné návštěvě ve věznici jsem se ho však zeptala, jestli se přece jen nechce přijít podívat. Souhlasil, eskorta ho dopravila na místo, a když viděl ten obrovský rozsah prací, chtěl hovořit se svou obhájkyňou. Umožnili jsme mu to, a on pak ukázal místo, kde ve třímetrové hloubce skutečně ležela jeho manželka. Soudní pitva později vyvrátila verze o nějakém pádu a nešťastné náhodě, zlomená jazyka hovořila o zardoušení, tedy o vraždě. Soud nakonec poslal pana Tomka za mříže na patnáct let.“

Práce na násilných trestných činech člověka skličuje, moc veselých příhod se tam věru nezažije. Osobní lék na smutek a deprese však znala Renata Burešová už dávno, a byl to sport. Když s malými dětmi nemohla pravidelně trénovat, dala se na aerobik a stala se cvičitelkou, později jezdila s dcerami na běžky do hor, v létě

vyměnila lyže za kolo. Třicet, někdy i padesát kilometrů denně člověku pročistí hlavu a vrátí dobrou náladu.

„Je už to takový rituál, ale dost dobře si bez něj nedovedu život představit.“

Stará profesní zásada, že když už se něco dělá, má se to dělat pořádně, dovedla paní Burešovou do reprezentace Policie České republiky. Nemožno v krátkém povídání vyjmenovat všechny medaile a poháry, které vyhrála, takže jen namátkou. Ze Světových her hasičů a policistů v Barceloně přivezla dvě zlaté a dvě stříbrné medaile, to ze závodů horských kol, ze silničního závodu a z cyklistické časovky. O dva roky později na stejných hrách v Quebecu získala tři zlaté a jednu bronzovou, z australského Adelaide přibyl další bronz. Za takové výsledky by se nemusel stydět sportovec profesionál, těžko uvěřit, že ta drobná vítězící žena netrénuje dvoufázově a většinu svého času tráví v zaměstnání.

„Tak už to zkrátka chodí, vybrala jsem si. Tahle profese se prostě nedá omezovat pracovní dobou.“

Uzavřený případ přináší chvilku oddechu, jenže zpravidla vzápětí přichází další.

„Někdy si říkám, že po každém řemeslníkovi zbuďte nějaká pořádně odvedená

práce, po nás zůstanou jen spisy a archivované rozsudky,“ usmála se magistra Burešová. „Ale i ty někdy přinesou uspokojení. Vzpomínám na jeden smutný případ. Šlo o otcovraždu, na první pohled strašný a neodpuštělný čin. Jenže jak jsme se pomalu dostávali k jádru věci, čím dál tím víc se ukazovalo, že šestnáctiletý syn byl vlastně obětí tyranského a neskutečně surového otce, který systematicky a s jakýmsi zvláštním potěšením ničil celou rodinu. Nebudu rozebírat jednotlivé detaily, ale myslím, že na místě toho nešťastného kluka by nakonec sáhl po noži skoro každý. Po dohodě se státní zástupkyní a probační a mediační služ-

bou jsem se rozhodla, že nebudu podávat návrh na vazbu, mládenec mohl dál studovat, jen pravidelně docházel k potřebným výslechům. A když pak soud toho mladíčka na základě prokázaného psychického a fyzického týrání zprostil viny, měla jsem takový hřejivý pocit u srdce a velkou radost z toho, že spravedlnost přece jen není slepá.“

Krásný předjarní den na okraji města. Cestou klikatící se podél řeky Malše ujíždí půvabná dáma na kole. Lady ze Španělského sálu, mnohonásobná medailistka světových her, vrchní komisařka... Jenže ona sama si na taková ocenění moc nepotrpí. Kdepak. Je obyčejná holka z Frenštátu pod Radhoštěm, která od dětství milovala sport

Antonín JIROTKA
Foto Václav ŠEBEK
a archiv